

РЕШЕНИЕ

№ 6449

гр. София, 30.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 31 състав,
в публично заседание на 29.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Веселина Женаварова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **8448** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 27а, ал. 1 – ал. 7 от Закона за закрила на детето (ЗЗакр.Д).

Образувано е по жалба на Д. Нга Н. против Заповед №ЗД/Д-С-ВР-043/01.08.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ -В., [населено място], в частта ѝ, с която малолетната му дъщеря В. Д. Н. е настанена временно в професионалното приемно семейство на С. Б. Д. и Д. Т. Д., със срок до произнасяне на съда с решение или до промяна на обстоятелствата. С жалбата се оспорват изложените в акта фактически основания, свързани с „риск от насилие в семейната среда на бащата на В., който negliжира потребностите на детето. Детето е оставяно системно без надзор от възрастен за дълъг период от деня, което поставя в риск живота и здравето на детето.“. Жалбоподателят твърди, че всичките му усилия са насочени към благополучието на дъщеря му, която отглежда сам, тъй като майката се е дезинтересирала от нея. Сочи се, че оспорената заповед е неправилна и необоснована – не става ясно какво е наложило постановяването на крайната мяра - настаняване на детето извън семейството му, като твърди, че насилие над детето, под каквато и да е форма, не е имало. Излага доводи, че не е налице трайна невъзможност за отглеждане на детето от неговия баща или негови близки, като не са изчерпани и възможностите за оказване на подкрепа на обгрижващия родител. Моли да се отмени оспорваната заповед.

В съд.з., жалбоподателят Д. Нга Н., лично и с адв.К., както и в представена писмена защита, поддържа жалбата. Претендира за направените по делото съдебни разноси.

Ответникът - директора на Дирекция „Социално подпомагане“-В., чрез юриск.П. в съд.з. и в представени писмени бележки, изразява становище за неоснователност на жалбата.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, включително социални доклади и свидетелски показания, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

Жалбоподателят Д. Нга Н. е баща на малолетната В. Д. Н., [дата на раждане], родена от съжителството му с К. К.. Родителите са съжителствали на семейни начала за времето от 2017г. до 20.07.2020г.; като за периода от 20.07.2020г. да 27.09.2022г. детето е било настанено в приемно семейство, във връзка с упражнен върху него от майката физически тормоз на 19.07.2020г. Въпреки, че с Решение от 22.03.2022г. по гр.д.№1753/2021г. на РС-Перник родителските права са предоставени за упражняване на майката, след връщането на детето за отглеждане в биологичното му семейство, основни грижи за него полага бащата. Майката не поддържа контакт с детето. Бащата живее в [населено място] заедно със семейството на своята майка, на която разчита в отглеждането на В.. Двата работят за да издържат домакинството.

На 14.07.2023г. детето В., заедно със своя братовчед Д., на 7 години, са били оставени без надзор от възрастен, в къщата на бабата в [населено място]. Д. решил да се поразходи, счупил прозореца с чук и заедно с В. излезли от къщата, отишли в центъра на [населено място], качили се на автобус №27, след което на трамвай и стигнали в градинка на бул.Ал.С. в [населено място], в близост до работата на баба им Д. Н., което място било познато на Д., тъй като учел в близко училище. Д. оставил В. в градинката и отишъл да търси баба си, която отсъствал в момента. Междувременно В. изчезнала от градинката и се наложило местонахождението ѝ да бъде установено от полицейски служителите на 3 РУ на СДВР, от които е отведена в районното и е предадена на баща си около 22 часа.

В изготвения на 21.07.2023 г. доклад за оценка на случая, е посочено, че по данни от детето Д., през лятото той и В. били заключвани системно в дома по цял ден, докато възрастните са на работа. Посочено е че спрямо детето Д. е упражнявано насилие от страна на родните и при среща със социален работник той е с белези от насилие по лицето. Свидетел на това насилие е и В..

Въз основа на горното, като е приел, че детето е оставяно системно без надзор от възрастен за дълъг период през деня, което поставя в риск живота и здравето му, както и че съществува риск от насилие над децата, и с оглед подадената от бащата декларация, че желае детето временно да бъде изведено от биологичното му семейство, със Заповед №3Д/Д-С-ВР-042/24.07.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“-В., [населено място], детето В. Д. Н. е настанено временно в социална услуга за резидентна грижа ЦНСТДБУ „Л. К.“.

С оспорената Заповед №3Д/Д-С-ВР-043/01.08.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“-В., [населено място], е прекратено настаняването на детето В. Д. Н. в социална услуга за резидентна грижа ЦНСТДБУ „Л. К.“ и то е настанено временно в професионалното приемно семейство на С. Б. Д. и Д. Т. Д., в [населено място], със срок до произнасяне на съда с решение или до промяна на обстоятелствата.

В съдебно заседание е разпитан свидетелят И. Р. И. –колега и съсед на жалбоподателя, който установява голямата емоционална привързаност между детето В. и неговия баща – жалбоподателят Д. Н.. Свидетелят установява и полагащите от бащата грижи по отглеждането на детето, като конкретно сочи, че доколкото детските градини не работят през лятото, детето остава с баба си или прабаба си, а понякога ходи и с баща си на работата му.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Същата е подадена от лице, имащо правен интерес, тъй като жалбоподателят е родител на детето. Подадена е в срока по чл. 27а, ал.1 ЗЗакрД, тъй като актът е съобщен на 02.08.2023 г., а жалбата е депозирана на 16.08.2023 г. По същество ѝ, съдът взе предвид следното:

Според чл.146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспорената заповед е издадена от компетентен съгласно разпоредбата на чл.27, ал.1 ЗЗакрД орган - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – В., [населено място].

Оспореният в настоящото производство ИАА е издаден в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички реквизити по чл. 59, ал.2 от АПК, включително фактически и правни основания, които осъществяват фактическия състав на разпоредбата на чл.33, ал.1 от ППЗЗакрД. Същият отговаря и на законовите изисквания за съдържание, доколкото в него изрично е посочено правното основание за издаването му чл. 30, ал.2 във вр. с чл. 27, ал.1, вр. чл. 25, ал. 1, т.4 от ЗЗДт, а фактическите такива се съдържат в изложените мотиви към Заповед №ЗД/Д-С-ВР-042/24.07.2023г., към която препраща оспорената, и констативната част на доклад за оценка на случай и предприемане на мярка за закрила спрямо дете от 21.07.2023 г.

При издаването на оспорената заповед не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, които да са основание за отмяна. Също така жалбоподателят е упражнил правото си на обжалване на заповедта, по повод което е образувано и настоящото съдебно производство, и в тази връзка не е лишен от възможност да организира защитата си и да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Съдът намира по съответствието на оспорената заповед с материалния закон следното:

Съгласно чл.1, ал.2 от ЗЗакрД държавата защитава и гарантира основните права на детето във всички сфери на обществения живот за всички групи деца съобразно възрастта, социалния статус, физическото, здравословното и психическото състояние, като осигурява на всички подходяща икономическа, социална и културна среда, образование, свобода на възгледите и сигурност. В изпълнение именно на тези свои задължения, при осъществяване на своите функции и правомощия органите за закрила на детето следва да се ръководят от висшите интереси на детето във всички свои действия, отнасящи се до децата и техните семейства. Освен това, органите за закрила на детето са длъжни да осигуряват на детето закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като предприемат своевременно всички необходими законодателни и административни мерки. Именно в изпълнение на тези

функции компетентните институции следва да съобразяват всички обстоятелства, свързани с житейския опит, мотивацията на лицето да полага грижа, жилищните и материалните условия, необходими за отглеждане на едно дете и не на последно място, съществуването на причини, които биха навредили на психическото, физическото или социалното развитие на детето.

Съгласно чл.28, ал.1 от ЗЗакрД, предоставяне на дете на социална услуга – настаняване в приемно семейство се извършва от съда, като до неговото произнасяне Дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето извършва временно настаняване по административен ред със заповед на директора (чл. 27, ал.1 от ЗЗакрД).

В случая спрямо детето В. е взета мярка за закрила по чл.4 ал.1 т.4 от ЗЗДет, а именно настаняване в приемно семейство. Основанията за настаняване извън семейството по чл.25, ал.1, т.4 ЗЗДет са – когато детето е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие; а според т.2 – когато родители, настойници или попечители без основателна причина трайно не полагат грижи за детето; т.3 – когато родители, настойници или попечители се намират в трайна невъзможност да го отглеждат.

Следва да се има предвид, че в настоящото производство съдът преценява дали са били налице предпоставките за прилагане на мярката към момента на издаване на заповедта, както и че наложената мярка за закрила е временна. Дали да бъде налагана мярка за закрила и къде да живее детето за в бъдеще е предмет на производство по чл.28 от ЗЗакрД, като в правомощията на компетентния районен съд е да се произнесе по този въпрос.

В случая административният орган е извършил приоритетна преценка по целесъобразност на интереса на детето по смисъла на §1, т.5 от ДР на ЗЗакрД въз основа на изложените в социалния доклад фактически основания. Безспорно социалният доклад, преценен като доказателство, съставлява официален документ по смисъла на чл.179, ал.1 ГПК, във вр. с чл.144 АПК, като издаден от длъжностно лице в кръга на службата му и след извършена проверка по установения ред и форма, с който са установени факти и обстоятелства с правно значение и основание за издаване на обжалваната заповед. Същият е доказателство пред съда до доказване на противното, за изявленията и действията, извършени пред и от социалния работник. Предвид това съдът приема за установена фактичката обстановка, описана в него. Фактите, отразени в доклада и послужили за издаване на процесната заповед, а именно оставянето на детето заключено в дома, заедно с неговия малолетен братовчед, без присъствие на възрастен, когато бащата и бабата са на работа, както и упражнено насилие по отношение на Д., в присъствието на В.. От ангажирания по делото доказателствен материал - както от социалния доклад, така и от гласните доказателства обаче, се опровергаха констатациите в социалния доклад мотивирали административния орган да издаде оспорения акт, а именно трайната невъзможност да се отглежда В. в семейната ѝ среда и възможността тя да е жертва на насилие в семейството.

При издаване на процесната заповед когато е взел решението да приложи процесната мярка за закрила по см.на чл.4, ал.1 т.4 от ЗЗДт Директорът на ДСП В. е действал при условията на оперативна самостоятелност. За да е законосъобразен такъв акт при издаването му следва да са спазени законоустановените условия за това. Когато

органът действа при оперативна самостоятелност, предвидените нормативни условия също са задължителни. (В този смисъл и ТР № 4 ОТ 22.04.2004 Г. ПО АДМ. Д. № ТР-4/2002 Г., ОСС НА ВАС). Актът се проверява по съдебен ред за неговата законосъобразност, а тя освен преценката дали органът не е нарушил съответните законови рамки включва в себе си и отговор на въпроса дали той не е упражнил превратно така предоставеното му право на оперативна самостоятелност и съответства ли взетото решение на целта на закона. (арг. от чл.169 АПК).

По същество оперативната самостоятелност представлява предоставена от закона възможност административният орган да избере един от няколко законосъобразни начина на решаване на въпроса. В конкретната хипотеза мотивите за издаване на акта най-общо се свеждат до наличие на опасност от увреждане на физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие на детето, като поведението на бащата е квалифицирано като negliжиране на потребностите на детето, което поставя в риск живота и здравето му. Посоченото кореспондира с разпоредбите на чл.25 ал.1 т.2 и т.4 от ЗЗакрД. В случая дори да се приеме за установено, че бащата е оставял детето само в дома му без присъствие на възрастен и в нарушение на чл.8, ал.8 от ЗЗДет, спорният въпрос е дали това поведение на родителя и го поставя в трайна невъзможност да отглежда детето. В тази връзка не се консаттира по делото бащата да е negliжирал грижите за детето. Напротив, както разпитаният свидетел, така и социалният доклад установяват, че бащата се стреми да задоволява всички потребности на детето, като оставянето му понякога заключено в дома му без надзор на възрастен е свързано с необходимостта на бащата и бабата да ходят на работа, за да осигурят средства за издръжката на домакинството, в период, в който детската градина, в която В. е записана не работи. От събраните по делото доказателства не се установява и детето да се чувства заплашено в семейната си среда /включително във връзка с нанесен физически тормоз на неговия братовчед/, напротив - установява се силната му емоционална връзка с неговия баща. По отношение на нанесения бой на малолетния братовчед на В. в нейно присъствие, вероятно във връзка с бягството от дома, безспорно роднините са предприели неадекватна мярка за възпитание, но сама по себе си и без данни В. да се счита също заплашена, същата не следва да се асоциира с извод, че тя е жертва на насилие в семейството, още по-малко, че бащата е negliжирал грижите си за нея или е в трайна невъзможност да я отглежда.

В случая и с оглед конкретното поведение определено е налице известен дефицит в родителските качества на бащата, но следва да се има предвид, че са налице други възможности, регламентирани в чл.23 от ЗЗакрД „Мерки за закрила в семейна среда“, каквито видно от представения План за действие от 24.07.2023г. и както установява разпитаният свидетел, социалните работници са предприели – насочването му към социална услуга за оценка на родителски капацитет /като преди изготвянето на тази оценка и с оглед данните по перписката не може да се презумира липсата му/ и консултирането му за правилното отглеждане и възпитание на детето.

Относно затруднение за бащата да осигури постоянен надзор от възрастен по отношение на детето, обусловено от необходимостта да работи за да осигурява доходи за издръжката му, а не поради negliжиране, съдът намира, че мерките свързани с настаняването на детето извън семейството, следва да се прилагат, когато целта на закрилата на детето не може да се постигне с мерките по чл.23 ЗЗД за закрила в семейна среда. От материалите в административната преписка няма данни социалните работници да са

приложили някоя от мерките по чл.23 ЗЗД, т.4 и т.5 за закрила в семейна среда като консултиране и съдействие по въпроси на социалното подпомагане и социалните услуги и съдействие за подобряване на социално-битовите условия, като напр. се обсъди вариант за отглеждане на детето през деня, когато бащата и бабата са на работа, без детето да се извежда напълно от семейството си. Още повече, че видно от представена по делото служебна бележка от Детска градина №102 „К.“ детето е било записано в нея още на 23.05.2023г. и е предстояло да постъпи през м.септември.

Целта на мерките за закрила на детето е като краен резултат постигането на максимална защита на интересите на детето, като се осигурят условия за нормалното му развитие в подходяща среда, по възможност то да расте в собственото си семейство, без прекъсване на връзката между детето и родителя му, както се е получило в случая. В интерес на детето е да бъде отглеждано в семейната си среда и при наличие на необходимост и възможност да се предприемат мерки за закрила в тази среда /чл.23 от ЗЗДет/. Оставянето на детето без надзор от възрастен, в нарушение на разпоредбата на чл.8, ал.8 ЗЗакрД безспорно е неприемливо, тъй като го поставя в риск, но предвид безспорния по делото мотив за това на родителя – да работи за да осигурява издръжката му, а не защото се е дезинтересирал от него, води до извода, че административният орган е следвало да положи усилия чрез предвидените в закона средства и способности за прилагане мерки в семейна среда, да подпомогне бащата при упражняването на родителските му функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на детето /при все че съдът приема дефицит в родителския му капацитет/, а не директно чрез прилагане на драстична и крайна мярка, каквато е извеждане от семейството му.

При всички тези данни съдът счита, че спрямо детето В. Д. Н. необосновано е била предприета мярка за закрила "настаняване извън семейството", като в случая не се установяват обстоятелства, които да налагат спешното му извеждане от семейна среда, не е доказано и че са били изчерпани всички възможности за закрила в семейството.

Предвид изложеното съдът намира, че жалбата е основателна, при което заповедта, в оспорената ѝ в настоящото производство част, следва да бъде отменена.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, в полза на жалбоподателя следва да се присъдят направените в производството разноски за държавна такса в размер на 10 лева и за адвокатско възнаграждение – 1200лв.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд - София-град, Второ отделение, 31 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед №ЗД/Д-С-ВР-043/01.08.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“-В., [населено място], в частта ѝ, с която В. Д. Н. е настанена временно в професионалното приемно семейство.

ОСЪЖДА Агенция за социално подпомагане да заплати на Д. Нга Н.,

ЕГН-[ЕГН], съдебни разноски в размер на 1210 /хиляда двеста и десет/ лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: